

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)

« _____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Фінанси і аудит підприємництва»

на тему: «Управління грошовими потоками на підприємстві»

Здобувачки групи Фмдн-21 Гд Кузьменко Карини Іванівни
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Карина КУЗЬМЕНКО
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник доцент, докт. екон. наук Павло РУБАНОВ
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

Суми 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.

_____ Лариса ГРИЦЕНКО

(підпис)

«25» вересня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр

Здобувачки групи Фмдн-21 Гд інституту (центру) ЦЗДВН
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Кузьменко Карини Іванівни

Тема роботи: «Управління грошовими потоками на підприємстві»

Затверджено наказом по СумДУ № 1328- VI від « 22 » листопада 20 23 р.
Термін здачі здобувачкою завершеної роботи «29» листопада 2023 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

1. Теоретичні аспекти грошових потоків на підприємстві.
2. Дослідження стану підприємства та аналіз його грошових потоків.
3. Удосконалення управління грошовими потоками на підприємстві.

Дата видачі завдання: «25» вересня 2023 р.

Керівник доцент, докт. екон. наук Павло РУБАНОВ

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

Завдання прийнято до виконання «25» вересня 2023 р.

_____ Карина КУЗЬМЕНКО

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр
на тему:

«Управління грошовими потоками на підприємстві»
Кузьменко Карини Іванівни

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 36 сторінках, список використаних джерел містить 30 найменувань. Робота містить 7 таблиць, 5 рисунків.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. У ринкових умовах, головним завданням підприємства є підвищення ефективної діяльності, шляхом раціонального управління грошовими потоками. Це дозволить забезпечити фінансову стійкість та стабільність функціонування підприємства, прискорить обіг капіталу, знизить ризик неплатоспроможності та отримання прибутку.

Мета кваліфікаційної роботи. Розкриття теоретичних та практичних аспекти менеджменту грошового потоку як фактор покращення економічного стану підприємства.

Методи дослідження. Аналіз грошових потоків підприємства проводився за допомогою таких методів економічного аналізу, як прямий, непрямий, порівняльний (горизонтальний, вертикальний), коефіцієнтний і факторний дескриптивний.

Основний результат роботи. В ході дослідження було розкрито сутність грошових потоків і їх класифікацію, визначені особливості та методичні підходи до управління грошовими потоками підприємства. Здійснено аналіз фінансово-економічного стану товариства та ефективності управління грошовими потоками. Були розроблені напрями удосконалення та оптимізації грошових потоків на підприємстві.

Ключові слова: ГРОШОВІ ПОТОКИ ПІДПРИЄМСТВА, ПЛАНУВАННЯ, ОПТИМІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ, КОНТРОЛЬ ЛІКВІДНОСТІ.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	7
1.1 Сутність та класифікація грошових потоків на підприємстві	7
1.2 Аналіз актуальних питань управління грошовими потоками на підприємстві	9
1.3 Особливості управління грошовими потоками підприємства	11
1.4 Методичні підходи до управління грошовими потоками на підприємстві	14
2 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА АНАЛІЗ ЙОГО ГРОШОВИХ ПОТОКІВ (на прикладі КП «Інформцентр «РЕГІОН»)..	16
2.1 Загальна характеристика фінансово-економічного стану підприємства.....	16
2.2 Аналіз ефективності управління грошовими потоками підприємства	21
3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	25
3.1 Напрями удосконалення управління грошовими потоками підприємства.....	25
3.2 Вплив стратегії цифровізації на управління грошовими потоками на підприємстві	27
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТОК А Трагування поняття «грошовий потік».....	36

ВСТУП

Актуальність теми. У ринкових умовах, головним завданням підприємства є підвищення ефективної діяльності, шляхом раціонального управління грошовими потоками. Це забезпечує фінансову стійкість та стабільність функціонування підприємства, прискорює обіг капіталу, знижує ризик неплатоспроможності та збільшує прибутковість.

Причина акцентування уваги на управлінні грошовими потоками пояснюється необхідністю здійснення ефективного контролю над оборотним капіталом, дієвого управління витратами та оптимізацією їх з метою забезпечення більш раціонального розподілу фінансові ресурсів підприємства.

Управління грошовими потоками є основною складовою фінансової політики економічного суб'єкта. З точки зору фінансового керівництва це основна категорія у всій системі управління. Управління даними ресурсами є життєво важливим для організації, оскільки від його якості та ефективності залежить стійкість компанії протягом певного періоду часу, а також її здатність розвиватися та досягати фінансового успіху в майбутньому.

Мета і завдання дослідження. Мета даної роботи полягає в розкритті теоретичних та практичних аспекти менеджменту грошового потоку як фактор покращення економічного стану.

Відповідно до поставленої цілі виконані наступні *завдання*:

- розглянуто сутність та класифікація грошових потоків на підприємстві;
- проведений аналіз актуальних питань управління грошовими потоками на підприємстві;
- досліджено особливості управління грошовими потоками підприємства;
- проаналізовано методичні підходи до управління грошовими потоками на підприємстві;
- проведено дослідження стану підприємства та аналіз його грошових потоків;

– визначені напрями удосконалення управління грошовими потоками підприємства;

– розроблені заходи з оптимізації грошових потоків підприємства.

Об’єктом дослідження є грошові потоки, що виникають в процесі діяльності підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти управління грошовими потоками на підприємстві.

Методи дослідження. Аналіз грошових потоків підприємства проводився за допомогою таких методів економічного аналізу, як прямий, непрямий, порівняльний (горизонтальний, вертикальний), коефіцієнтний і факторний дескриптивний.

У першому розділі роботи досліджено сутність та класифікацію грошових потоків на підприємстві, проведено аналіз публікацій, пов’язаних із управлінням грошовими потоками на підприємстві, розглянуто особливості управління грошовими потоками підприємства і методичні підходи до управління грошовими потоками на підприємстві.

У другому розділі проведено дослідження стану підприємства та ефективності управління його грошовими потоками.

У третьому розділі проаналізовані напрями удосконалення управління грошовими потоками підприємства і їх оптимізація.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Сутність та класифікація грошових потоків на підприємстві

Поняття «грошовий потік» виник у зарубіжній економічній літературі. У перекладі з англійської він означає рух коштів. Однак, вживається він також у вигляді виразу «грошовий потік (ГП)» (див. Додаток А) (Колісник, 2018; Литвин, 2017).

ГП на підприємстві представляють собою рух грошових коштів в системі його діяльності. Сутність ГП полягає в управлінні грошовими ресурсами, які входять і виходять з підприємства. Регулювання ГП є ключовим елементом фінансового управління підприємством, оскільки вони виявляються в операційних, інвестиційних та фінансових активах і забезпечують притік і витік грошових коштів (Гут, 2020; Кошельок & Грінченко, 2020).

Цей процес є життєво важливим елементом фінансового управління підприємством і впливає на його фінансову стабільність та прибутковість. ГП можуть бути позитивними (входять гроші) або негативними (виходять гроші) (Колісник & Замогильна, 2018).

В цілому, сутність ГП на підприємстві полягає у забезпеченні стійкої фінансової роботи підприємства, контролю за грошовими ресурсами, управлінні фінансовими ризиками та забезпеченні фінансової стійкості. Вірне планування та управління ГП дозволяє підприємству досягати максимальних результатів і забезпечувати своє довгострокове функціонування (What is enterprise...).

Класифікація грошових потоків на підприємстві є важливим інструментом фінансового управління, що допомагає організації аналізувати прихід та витрати грошових коштів в різних сферах діяльності. В основі класифікації лежить поділ грошових потоків на категорії залежно від їхнього походження та цільового призначення. На рис. 1.1 розглянуто основні види

класифікації ГП на підприємстві та їх характеристики (Колісник, 2018).

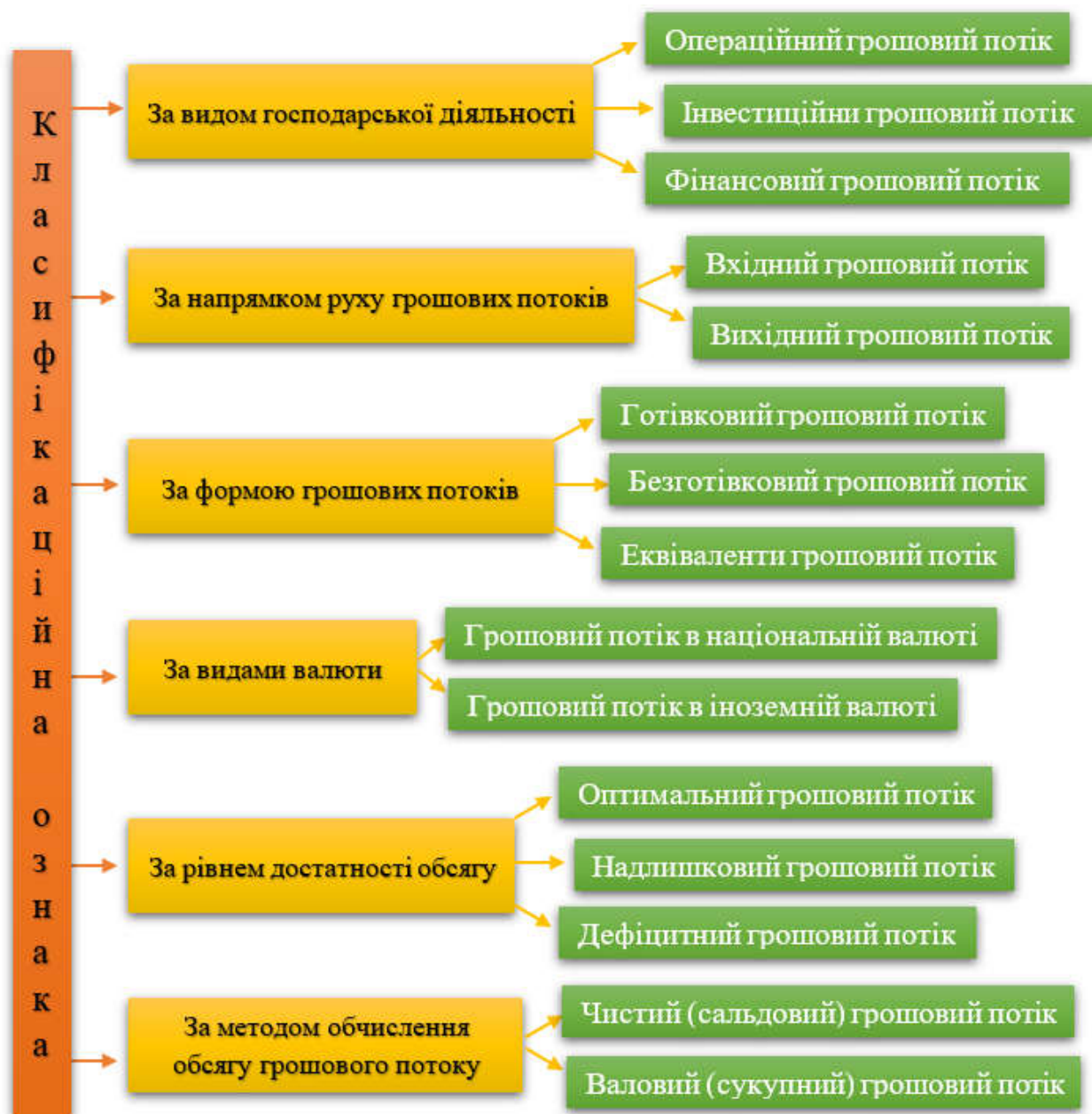

Рисунок 1.1 – Класифікація грошових потоків

Джерело: сформовано автором на основі джерела (Колісник, 2018)

Необхідність класифікації ГП на підприємстві полягає в тому, щоб відстежувати рух коштів в різних сферах діяльності та управляти ними ефективно. Вона допомагає підприємству визначити, на яких напрямках варто зосередити свої зусилля, а також планувати розміри капіталовкладень та інших фінансових операцій. Класифікація ГП допомагає уникнути фінансових

ризиків та забезпечити стабільність фінансового стану підприємства (Foss & Saebi, 2017).

Головним завданням управління ГП на підприємстві є забезпечення належного рівня ліквідності. *Ліквідність* – це здатність активів (грошових потоків та інших активів) підприємства швидко перетворюватися на гроші без втрати їх вартості. У контексті фінансової аналітики, ліквідність оцінюється за допомогою показників, таких як кошторисна ліквідність, швидка ліквідність, або коефіцієнт поточного співвідношення. Висока ліквідність є позитивним фактором для підприємства, оскільки вона дозволяє оперативно погасити зобов'язання, оплачувати поточні витрати та забезпечує фінансову стабільність (Вінокуров, 2019).

У таблиці 1.1. наведені основні коефіцієнти ліквідності.

Таблиця 1.1 – Характеристика показників ліквідності

№	Назва	Формула розрахунку
K1	Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	$K1 = \text{Додатний ГП} / \text{Витратний ГП}$
K2	Коефіцієнт ефективності грошового потоку, %	$K2 = \text{Чистий ГП} / \text{Витратний ГП}$
K3	Коефіцієнт чистого поповнення грошових засобів	$K3 = \text{Чистий ГП} / \text{Залишок коштів на кінець року}$
K4	Коефіцієнт фінансової автономії	$K4 = \text{Власний капітал} / \text{Валюту балансу}$
K5	Коефіцієнт покриття	$K5 = \text{Оборотні активи} / \text{Короткострокову заборгованість}$
K6	Грошове наповнення операційної маржі	$\text{Чистий ГП від операційної діяльності} / \text{Фінансові результати від операційної діяльності}$

1.2 Аналіз актуальних питань управління грошовими потоками на підприємстві

Різноманітність публікацій з управління грошовими потоками, як вітчизняних, так і закордонних, свідчить про актуальність та зацікавленість у різних аспектах грошових потоків на підприємстві (Косарева & Хохлов, 2019).

С. М. Халатур та інші (2021) зауважують, що провівши дослідження методичних аспектів аналізу ефективності управління грошовими потоками підприємств в умовах ризиків та невизначеності можна стверджувати, що для підприємств найважливішим аспектом управління грошовими потоками є уникнення подовженого дефіциту грошових коштів, викликаного надто великим розривом між надходженнями та відтоками грошових коштів. Підприємство не зможе залишатися у бізнесі, якщо не зможе тривалий час оплачувати рахунки.

В.С. Петренко та Д.С. Кузнецова (2016) вважають, що планування функціональної діяльності підприємства у ринковому секторі вимагає врахування власного внутрішнього середовища. Грошові потоки впливають на всі аспекти функціонування підприємства, тому вивчення їх є передумовою для успішної підприємницької діяльності.

О.О. Осадча та Н.Б. Савіна (2020) вважає, що методика аналізу ГП підприємства забезпечує можливість охопити широкий спектр обліково-аналітичної інформації і інтерпретувати її для задоволення потреб користувачів. До складу цієї методики входять як ретроспективний, так і комплексний коефіцієнтний аналізи.

Запитання, які вони розглядали, були добре досліджені в літературі, але такі запитання, як удосконалення системи управління ГП шляхом впливу на кредитно-грошову політику підприємства, були недостатньо досліджені.

Google Trends може бути корисним, щоб вивчити інтереси сучасних дослідників і практиків до управління грошовими потоками. З його допомогою був проведений аналіз ступеня інтересу до поняття «грошові потоки» та шляхів, за допомогою яких він формується.

Сучасні пошукові запити орієнтовані на пошукову інформацію, пов'язану з фінансовою та інвестиційною діяльністю підприємств, як показано на рисунку 1.2.

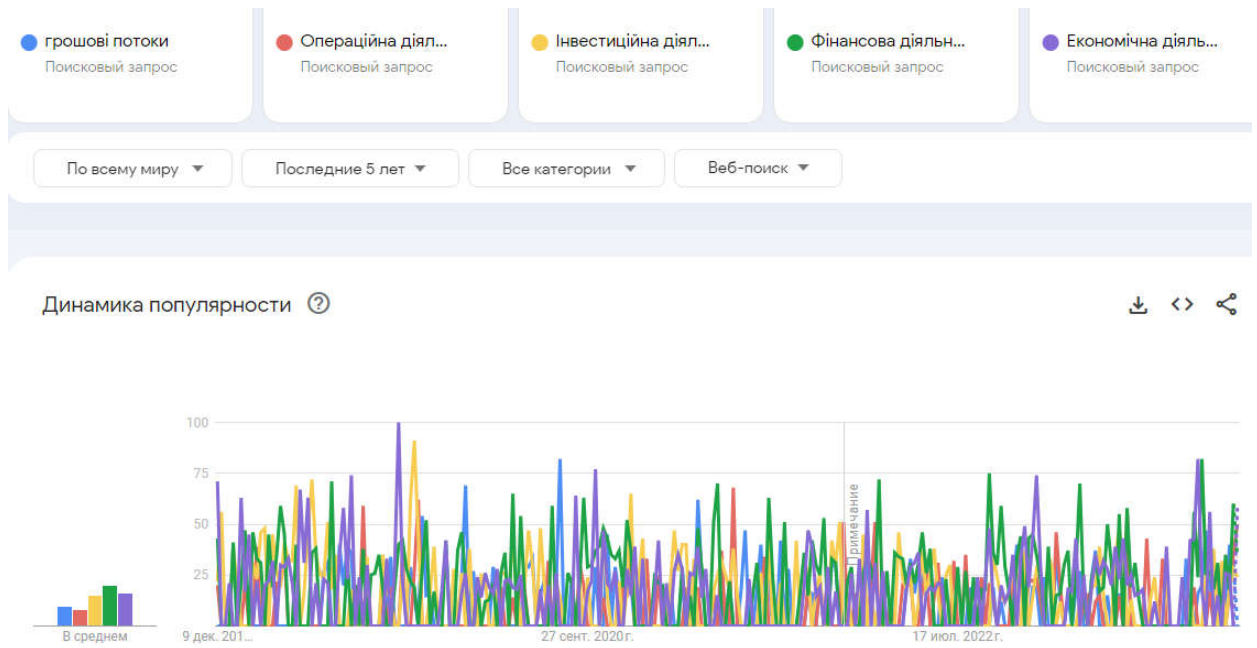

Рисунок 1.2 – Динаміка використання понять, зв'язані з ГП в усьому світі
Джерело: сформовано автором

1.3 Особливості управління грошовими потоками підприємства

Управління ГП на підприємстві є однією з ключових функцій фінансового менеджменту. Цей процес включає планування, контроль і аналіз потоків грошей в організації з метою забезпечення стабільності фінансового стану і забезпеченню фінансової безпеки (Малей, 2021; Крилова, 2019).

На рис.1.3 представлені фактори, які визначають значення і роль ефективного управління ГП на підприємстві.

Рисунок 1.3 – Фактори, які впливають на ефективність управління ГП
Джерело: сформовано автором на основі джерела (Малей, 2021).

Особливості управління ГП на підприємстві можна розділити на кілька основних аспектів.

1. *Планування ГП.* Однією з ключових функцій управління ГП є планування приходів і видатків підприємства. Воно надає підприємству можливість контролювати і передбачити свої фінансові ресурси, що дозволяє знизити ризики і покращити фінансові результати.
2. *Оптимізація ГП.* Ще однією особливістю управління ГП є налагодження процесів для оптимізації приходів і видатків. Це означає, що компанія має забезпечити ефективний контроль над всіма фінансовими потоками

і знизити недоліки з боку клієнтів і постачальників.

3. *Стратегічне управління ГП.* Однією з головних особливостей управління ГП є забезпечення прибутковості і фінансової стійкості підприємства на довгостроковій перспективі. Компанії повинні розробляти стратегії із залучення інвестицій та ефективного використання фінансових ресурсів для досягнення своїх цілей.

У таблиці 1.2. представлені особливості управління ГП на підприємстві, які мають на меті забезпечити стабільність і прибутковість бізнесу. Це досягається завдяки правильному плануванню, оптимізації і стратегічному використанні ГП в умовах постійного змінного бізнес-середовища. Для досягнення цих цілей, підприємства часто використовують спеціалізовані фінансові програми, програмні засоби та технології для ефективного управління своїми ГП.

Таблиця 1.2 – Організація механізму контролю за грошовими потоками на підприємствах

Механізм управління грошовими потоками підприємства				
Ресурси управління	Нормативно-правове забезпечення	Функції управління	Інформаційне забезпечення	Фактори управління
<ul style="list-style-type: none"> •Матеріальні •Фінансові •Організаційний потенціал •Соціальний потенціал 	<ul style="list-style-type: none"> •Конституція України •Закони України •Укази Президента •Рішення ВРУ і постанови КМУ •Статут підприємства •Інструкції •Норми і нормативи •Стандарти тощо 	<ul style="list-style-type: none"> •Прогнозування і планування •Збір і аналіз інформації •Підготовка і прийняття управлінських рішень •Організація •Регулювання і координація •Стимулювання і оптимізація •Контроль і оцінка результатів 	<ul style="list-style-type: none"> •Фінансова звітність підприємства •Дані бухгалтерського обліку •Внутрішні звіти структурних одиниць і відділів •Дані Держкомстату •Інтернет та засоби масової інформації 	<ul style="list-style-type: none"> •Елементи об'єкту та їх взаємозв'язки, які піддаються управлінському впливові задля досягнення поставлених цілей
Критерії управління	Принципи управління	Цілі управління	Важелі управління	Методи управління
<ul style="list-style-type: none"> •Обсяг чистого грошового потоку •Величина попиту на гроші підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> •Системності •Інтегрованості •Достовірності •Динамічності •Відповідності цілям підприємства •Досяжності 	<ul style="list-style-type: none"> •Оптимізація грошових потоків •Визначення і задоволення попиту на гроші підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> •Прибуток •Дохід •Ціна •Амортизаційні відрахування •Інвестиції •Преференція •Вклади і пайові внески •Дисконт 	<ul style="list-style-type: none"> •Інвестування; •Кредитування •Самофінансування і самофінансування •Страховання •Оренда •Лізинг •Факторинг

1.4 Методичні підходи до управління грошовими потоками на підприємстві

Методичні підходи до управління ГП на підприємстві включають в себе широкий спектр стратегій, процесів та інструментів, що спрямовані на ефективне управління грошовими ресурсами організації. Головною метою такого управління є забезпечення сталого розвитку підприємства та досягнення фінансової стійкості і успішності (Вербова, 2019).

Перший методичний підхід полягає в управлінні обіговими ГП на підприємстві. Обігові грошові потоки включають в себе всі транзакції, пов'язані з оборотом коштів в рамках підприємницької діяльності. Він передбачає ретельне планування і контроль над витратами і доходами, оптимізацію оборотних коштів, управління витратами на закупівлю товарів і послуг, а також аналіз і планування дебіторської та кредиторської заборгованості.

Другий методичний підхід спрямований на управління інвестиційними ГП на підприємстві. Інвестиційні ГП включають в себе усі операції, пов'язані зі здійсненням інвестиційної діяльності – придбанням основних фондів, участю в капіталі інших компаній, придбання акцій та облігацій тощо. Цей підхід передбачає аналіз і оцінку інвестиційних проектів, розробку стратегії інвестування, управління портфелем інвестицій, контроль над ризиками і реалізацію інвестиційної стратегії.

Третій методичний підхід відноситься до управління фінансовими ресурсами підприємства. Цей підхід передбачає ефективне управління обсягами та джерелами фінансування організації, а також контроль забезпечення ліквідності. Він включає в себе планування і прогнозування фінансових потоків, аналіз фінансової стійкості і рентабельності, управління бюджетом і керування заборгованістю.

Одним з основних інструментів управління ГП є cash-flow. Cash-flow аналіз дозволяє прогнозувати, контролювати та оптимізувати грошові ресурси

організації. Основна задача cash-flow-аналізу полягає в управлінні ГП шляхом реалізації таких заходів, як скорочення термінів погашення зобов'язань, підвищення власного капіталу та залучення зовнішніх джерел фінансування (Вербова, 2019; Kovtun & Smrkovska, 2020).

Узагальнюючи, методичні підходи до управління ГП на підприємстві включають в себе планування і контроль обігових інвестиційних та фінансових грошових потоків, аналіз і прогнозування cash-flow, оптимізацію фінансово-господарської діяльності організації та адекватне управління ризиками. Ці підходи допомагають забезпечити ефективне використання грошових ресурсів, підтримати фінансову стабільність підприємства та досягти успіху на ринку (Мордовцев & Хребтов, 2020).

2 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА АНАЛІЗ ЙОГО ГРОШОВИХ ПОТОКІВ (на прикладі КП «Інформцентр «РЕГІОН»»)

2.1 Загальна характеристика фінансово-економічного стану підприємства

КП «Інформаційний центр «РЕГІОН» Петрівсько-Роменської сільської ради» (Далі – КП «Інформцентр «РЕГІОН»») засноване 21 лютого 2012 року.

Метою діяльності КП «Інформцентр «РЕГІОН»» є інформаційне забезпечення населення територіальних громад району, проведення моніторингу громадської думки та інформації щодо діяльності органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, поліпшення наповнення інформаційних потреб громадськості. Перелік і вартість послуг комунального підприємства наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Перелік послуг КП «Інформцентр «РЕГІОН»»

Вид послуг	Кількість	Ціна
Відеоролик	1 хвилина	506,76
Підготовка до друку газети (написання, верстка, редагування)	1 сторінка	1000
Адміністрування та наповнення сайту	1 місяць	1000
Адміністрування та наповнення сторінки Фейсбук	1 місяць	1500
Адміністрування та наповнення сторінки Інстаграм	1 місяць	1500
Підготовка до друку буклету, листівки (написання, верстка, редагування)	1 макет	200

Кодекс професійної етики, за яким підприємство керується, включає наступні принципи:

1. Забезпечення якісного та професійного обслуговування клієнтів, що включає індивідуальний підхід до кожного з них.
2. Розвиток та імплементація оптимальних програм для клієнтів.
3. Активна участь у розвитку інформування населення.

Виконання цих принципів дозволяє підприємству ефективно керувати

своєю діяльністю відповідно до принципів професійної етики.

Для проведення аналізу основних результатів КП «Інформцентр «РЕГІОН»» потрібно обчислити ключові показники, використовуючи основні економічні показники діяльності КП «Інформцентр «РЕГІОН»» (табл. 2.2)

Цей аналіз дозволить визначити потенціал підприємства відповідно до чинного законодавства (Закон України «Про бухоблік...», 1999; ПСБО №1..., 1999).

Таблиця 2.2 – Основні економічні показники діяльності КП «Інформцентр «РЕГІОН»»

	A	B	C	D	E	F
1	Показники	Роки			Відхилення 2022р. до 2020 р.	
2		2020	2021	2022	+/-	%
3	1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	34953	41573	48946	6999,88	557,88%
4	2. Валовий прибуток, тис. грн.	28961	39267	41732	6774,81	616,12%
5	3. Чистий прибуток, тис. грн.	30014	28761	32634	1976,30	216,20%
6	4. Середньооблікова чисельність працівників, чол.	10	8	5	X	X
7	5. Середньорічна вартість, тис. грн:					
8	- необоротних активів;	35891,7	41406,7	68890,7	17676,35	1209,14%
9	- оборотних активів.	62447,7	71467,7	91568,7	14907,73	661,14%
10	6. Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	0,74	0,94	1,22	0,24	831,41%
11	7. Продуктивність праці, тис. грн.	76,33	78,53	130,97	30,93	1082,14%
12	8. Рентабельність господарської діяльності, %	15,55	10,77	17,96	3,66	X

Аналіз показує, що КП «Інформцентр «РЕГІОН»» є прибутковим, про що свідчать показники чистої виручки від реалізації продукції, яка у 2020 р. склала 34953 тис. грн, у 2021 р. цей показник становив 41573 тис. грн, а в 2022 р. – 48946 тис. грн.

Валовий прибуток також зріс, зокрема в 2020 році він становив

28961 тис. грн, у 2021 році – 39267 тис. грн, а в 2022 році – 41732 тис. грн.

Чистий прибуток КП «Інформцентр «РЕГІОН»» є вагомим, проте у 2020 році відбулося його скорочення, що негативно відобразилося на організації, і привело до подальшого скорочення кількості штатного персоналу.

Позитивним також є показник середньорічна вартість необоротних та оборотних активів. В 2020 р. він складав 35891,70 тис. грн. і 62447,70 тис. грн. відповідно, то вже у 2022 р. відбувся значний зріст до 68890,70 тис. грн. та 91568,70 тис. грн.

Слід відзначити, що КП «Інформцентр «РЕГІОН»» є рентабельним, хоча у 2021 р. відбулося зниження до 10,77% в порівнянні з 2020 р., але у 2022 р. цей показник виріс до 17,96%, що є позитивним для підприємства.

Для здійснення аналізу фінансової звітності КП «Інформцентр «РЕГІОН»», що передбачає дослідження і оцінку активів і зобов'язань, можна скористатися показниками, які наведені у таблиці 2.3.

Аналіз показав, що загальна вартість майна КП «Інформцентр «РЕГІОН»» в 2020 р. становить 1206887 тис. грн і протягом останніх 2-х років зросли, а у 2022 р. вже становлять 2090847 тис. грн. Вартість необоротних активів в 2022 р. зросла до показника 66685 тис. грн., а оборотних – до 132265 тис. грн.

У структурі оборотних активів підприємства найбільшу питому вагу займають грошові кошти. Це свідчить про позитивні зрушення у зміцненні платоспроможності підприємства. Однак, слід звернути увагу на значну суму дебіторської заборгованості, яка у 2022 р. становить 3149 тис. грн.

Грошові кошти займають найбільшу питому вагу у структурі оборотного активу підприємства. У 2022 р. вони становили – 124889 тис. грн, що зросли порівняно з попередніми роками. Це свідчить про платоспроможність КП «Інформцентр «РЕГІОН»».

Чистий оборотний капітал в 2020 р, склав 64808 тис. грн., у 2021 р. – 79203 тис. грн., а у 2022 р. – 125796 тис. грн.

Таблиця 2.3 – Оцінка майнового стану КП «Інформцентр «РЕГІОН»»

	A	B	C	D	E
1	Показники	Роки			Відхилення 2022-2020 р.
2		2020	2021	2022	
3	1. Загальна вартість активів (майна), тис. грн.	1206887,00	137690,00	2090847,00	978041,39
4	2. Вартість необоротних активів, тис. грн.	34476,00	46391,00	66685,00	16285,13
5	3. Вартість оборотних активів, тис. грн.	69631,00	80903,00	132265,00	33386,95
6	4. Вартість матеріальних оборотних активів (запасів), тис. грн.	97,00	115,00	198,00	53,87
7	5. Дебіторська заборгованість, тис. грн.	2911,00	3804,00	3149,00	462,44
8	6. Грошові кошти, тис. грн.	65309,00	82257,00	124889,00	30698,80
9	7. Статутний капітал, тис. грн.	35356,00	36357,00	39732,00	2292,81
10	8. Власний капітал, тис. грн.	40567,00	45746,00	49984,00	4716,33
11	9. Залучений капітал, тис. грн.	65730,00	87656,00	192594,00	67807,58
12	10. Довгострокові зобов'язання для формування необоротних активів, тис. грн.	16,00	19,00	27,00	5,69
13	11. Поточні зобов'язання, тис. грн.	4428,00	5899,00	6597,00	1107,22
14	12. Вартість активів (майна) за первинною вартістю, тис. грн.	118523,00	141533,00	220817,00	53664,82
15	13. Чистий оборотний капітал, тис. грн.	64808,00	79203,00	125796,00	31879,09
16	14. Частка власних оборотних активів	1,03	1,35	1,96	0,47
17	15. Коефіцієнт постійності активів	0,48	0,55	0,91	0,23
18	16. Коефіцієнт співвідношення:				
19	- необоротних і оборотних активів;	0,74	0,76	0,88	0,08
20	- оборотних і необоротних активів	2,5	2,06	2,76	0,35

Один з головних фінансових показників, що характеризують діяльність компанії, є її дохід від реалізації послуг та позареалізаційних операцій. Для проведення аналізу доходу КП «Інформцентр «РЕГІОН»» досліджено джерела його доходів (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Оцінка доходу КП «Інформцентр «РЕГІОН»»

	A	B	C	D	E	F
1	Показники	Роки			Відхилення 2022 р. - 2020 р.	
2		2020	2021	2022	+/-	%
3	1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	32919,00	42973,00	51345,00	9225,79	7,25
4	2. Інший операційний дохід, тис. грн.	10182,00	15687,00	63556,00	29355,66	32,83
5	3. Інший фінансовий дохід, тис. грн.	184,00	361,00	1430,00	674,12	34,13
6	4. Інший дохід, тис. грн.	470,00	821,00	920,00	236,47	10,70
7	5. Разом	43755,00	59842,00	117251,00	38635,58	17,49

Чистий дохід від реалізації послуг пов'язаних з інформаційним забезпечення населення, має вагому частку у структурі доходів. У 2020 р. він становить 32919 тис. грн, у 2021 р. – 42973 тис. грн, а в 2022 році – 51345 тис. грн.

Інші показники в таблиці є зростаючими протягом років, що є позитивним для підприємства.

Отже, в результаті аналізу даних таблиці 2.4 можна зробити висновок, що в 2020 р. підприємство отримало доходів на загальну суму 43755 тис. грн, у 2021 р. – 59842 тис. грн, а у 2022 р. спостерігався значний ріст доходу, який становив 117251 тис. грн.

Необхідно продовжити аналіз основних фінансово-економічних показників підприємства шляхом дослідження динаміки операційних витрат, що є важливими фінансовими результатами (табл. 2.5.) (Швець, 2018).

Таблиця 2.5 – Оцінка операційних витрат КП «Інформцентр «РЕГІОН»»

	A	B	C	D	E	F
1	Види витрат	Роки			Відхилення 2022 р. 2020 р.	
2		2020	2021	2022	+/-	%
3	1. Матеріальні витрати, тис. грн.	498,00	500,00	520,00	12,17	0,80
4	2. Витрати на оплату праці, тис. грн.	3914,00	4373,00	6524,00	1393,41	9,41
5	3. Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.	945,00	1216,00	1634,00	347,10	9,15
6	4. Амортизація основних фондів, тис. грн.	1032,00	967,00	1351,00	205,52	6,14
7	5. Інші операційні витрати, тис. грн.	17912,00	20948,00	27386,00	4837,73	7,30
8	6. Разом, тис. грн.	24301,00	28004,00	37415,00	6760,87	7,54

За даними таблиці 2.5 можна зробити висновок, що операційні витрати підприємства у 2020 р. становлять 24301 тис. грн., у 2021 р. – 28004 тис. грн, а у 2022 р. – 37415 тис. грн. Цей приріст витрат можна пояснити збільшенням обсягів господарської діяльності, яке відображається у зростанні операційних витрат.

Успішність підприємства залежить від його здатності адекватно оцінити економічні умови, виявити можливі напрямки змін і пристосувати своє підприємство до цих умов, максимально використовуючи їх потенціал.

2.2 Аналіз ефективності управління грошовими потоками підприємства

Ефективне управління грошовими потоками сприяє підприємству в досягненні високої оборотності його капіталу, систематичної діяльності, зменшення ризику неплатоспроможності і досягненню фінансової стабільності, отриманні додаткового прибутку та скороченню витрат шляхом раціонального використання тимчасово вільних коштів (Панасюк & Мазанович, 2020).

Модель діагностики грошових коштів суб'єкта господарювання є індивідуальною для кожного підприємства через необхідність враховувати

його фінансово-господарську діяльність та специфічні умови зовнішнього та внутрішнього середовища, в якому вона реалізується. Однак, для досягнення такої індивідуальності використовується набір загальних підходів, прийомів та методів – інструментарій управління грошовими потоками, який і є темою подальшого розгляду (Драчук, 2017).

Грошові потоки КП «Інформцентр «РЕГІОН»» виникають внаслідок здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Від кожної з цих діяльностей можуть бути як припливи, так і відтоки коштів, а різниця між ними формує чистий грошовий потік. Алгебраїчна сума припливів і відтоків за всіма видами діяльності відображає чистий рух грошових коштів, що призводить до зміни суми коштів на балансі на звітну дату. Ця сума може бути більшою або меншою за прибуток і тільки у виняткових випадках дорівнює прибутку (Роганова, 2020).

Під час аналізу та діагностики грошових потоків підприємства можна виявити причини зниження фінансових показників його діяльності. Фінансовий менеджер аналізує грошові потоки згідно з напрямками, враховуючи різні критерії, що спрямовані на досягнення адекватності та ефективності управління.

Розглянемо ефективність грошових потоків КП «Інформцентр «РЕГІОН»» наведених на рисунку 2.1. Спираючись на дані, які представлені на рисунку 2.1, можна зробити такий висновок: у динаміці коефіцієнт руху грошових коштів від операційної діяльності має різне значення, і найвище значення він мав у 2021 році – 3,60. Спираючись на цей показник можна побачити, що і коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності має найбільше значення також в цьому році, і становить – 0,94. Коефіцієнт ефективності загальних грошових коштів має найбільший показник у 2022 році – 1,8075. Коефіцієнт відношення грошових потоків від операційної діяльності до загальної суми боргу показник має найбільше значення в 2021 році – 3,72. Як бачимо, всі показники мають позитивне значення, що є позитивним для підприємства.

Рисунок 2.1 – Ефективності грошових потоків КП «Інформцентр «РЕГІОН»»

Джерело: сформовано автором

Проведемо оцінку показників рентабельності грошових потоків КП «Інформцентр «РЕГІОН»» (рис. 2.2)

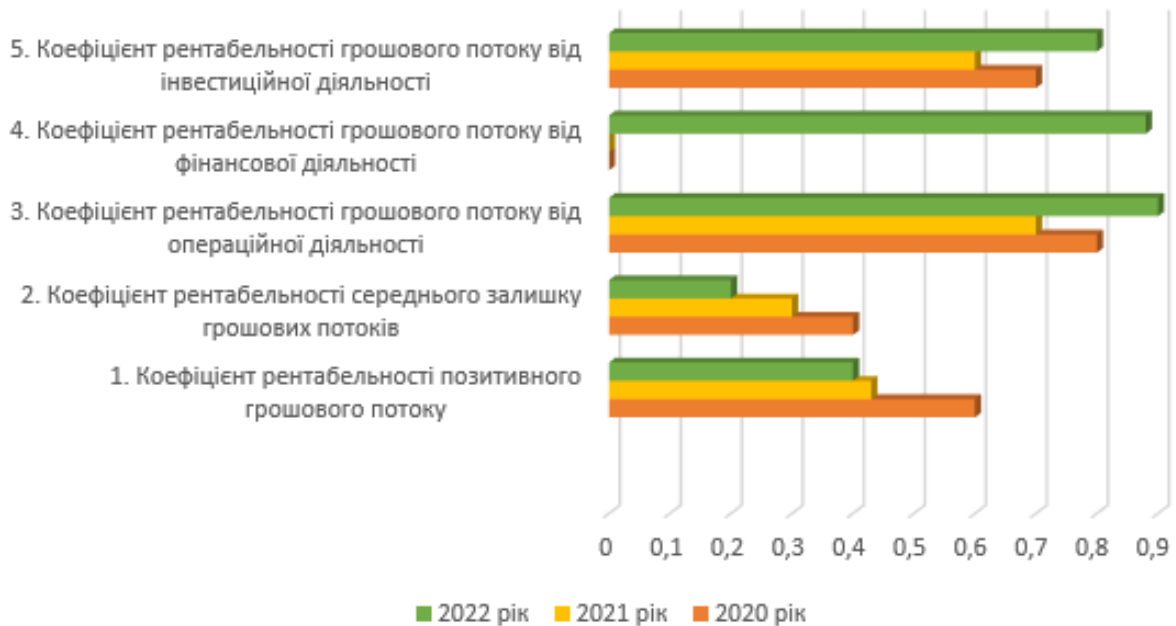

Рисунок 2.2 – Оцінка показників рентабельності грошових потоків КП

«Інформцентр «РЕГІОН»»

Джерело: сформовано автором

Як видно з графіку на рис. 2.2 різні показники коефіцієнтів за різні роки є нерівномірними, але мають позитивну величину. Коефіцієнт рентабельності позитивного ГП має найбільше значення в 2020 році – 0,6. 2 коефіцієнт має найбільше значення, також в 2020 році – 0,4. Коефіцієнт рентабельності ГП від операційної діяльності у 2020 році має показник 0,8, у 2021 – 0,7, а 2022 році зріс до 0,9. 4 і 5 показники коефіцієнтів мають найбільші показники у 2022 році – 0,88 і 0,8. Така нерівномірність показників пов'язана з особливостями функціонування підприємства. Але, як бачимо, КП «Інформцентр «РЕГІОН»» має достатньо стабільний вхідний та вихідний грошовий потік.

3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Напрями удосконалення управління грошовими потоками підприємства

На кожному підприємстві ГП є основною складовою управління, які супроводжують здійснення будь-якого виду господарської діяльності. Протягом цього процесу відбувається рух ГП, оскільки підприємство має ділові взаємини з різними юридичними особами. Серед цих сторін є покупці й замовники, банки, постачальники й підрядники, бюджет та позабюджетні фонди, а також внутрішній персонал (Майборода & Реплюк, 2017).

Управління ГП підприємств є складним циклічним процесом, який включає систему послідовних етапів повторюваних дій з прийняття і реалізації стратегічних та оперативно-тактичних рішень щодо грошових потоків. Це важлива частина загальної фінансової діяльності підприємства, яка допомагає вирішувати різноманітні фінансові задачі і служить підпорядкованою головної меті фінансового управління (Голик & Добрик, 2022).

Напрями удосконалення та оптимізації управління ГП підприємства включають в себе ряд заходів, спрямованих на оптимізацію витрат, збільшення прибутку та покращення ліквідності підприємства. Для досягнення цих цілей використовуються різні стратегії і методи, такі як (Пелехатий, 2017; Коваль, 2020):

1. *Ефективне планування грошових потоків.* Таке планування допомагає виявити потенційні проблеми з нестачею коштів та вчасно прийняти заходи для їх запобігання.

2. *Зменшення часу обороту коштів.* Підприємство повинно стежити за тим, щоб гроші знаходилися в обороті якомога менший час.

3. *Контроль над витратами.* Підприємство повинно активно вести контроль за своїми витратами, уникаючи непотрібних витрат і зайвого витрачання коштів.

4. *Ефективне управління запасами.* Надмірні запаси товарів можуть сповільнювати грошовий потік, оскільки гроші будуть фактично «заморожені» у товарах, які ще не були реалізовані.

5. *Ефективне керування заборгованістю.* Контроль за заборгованістю клієнтів є важливим елементом управління грошовими потоками. Підприємство повинно періодично перевіряти терміни оплати рахунків клієнтів і вживати заходів для своєчасного одержання платежів.

6. *Інвестування в ефективні фінансові інструменти.* Підприємство може вишукувати можливості для використання таких фінансових інструментів, як депозити, вкладення у інвестиційні фонди чи облігації, для отримання додаткових доходів з вільних коштів. При цьому варто ретельно дослідити ризики й можливості отримання прибутку.

Оптимізація грошових потоків на підприємстві – це процес вдосконалення управління фінансами організації з метою забезпечення ефективного використання грошових ресурсів і досягнення максимального прибутку (Заяць & Максименко, 2021).

Головною метою оптимізації є забезпечення балансу ГП, одночасності їх формування та зростання чистого ГП підприємства.

Спроможність організувати ефективне фінансування та грошовий оборот на підприємстві залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів. Зовнішні фактори, які можна віднести до таких проблем, як загальна проблема неплатежів, низький рівень виробництва та купівельної спроможності, негативно впливають на умови кредитування та недосконалість податкової політики.

Внутрішні фактори, які впливають на грошовий оборот підприємства, полягають у високій частці умовно-постійних витрат у собівартості продукції, яка виникає через недостатнє завантаження виробничих потужностей, великі енергозатрати та трудомісткість, низьку якість вітчизняної продукції, участь частини господарського обороту в тіньовій сфері, а також відсутність джерел довготермінового фінансування капіталовкладень.

ГП підприємства повинні бути збалансованими обсягами позитивних і негативних потоків, щоб забезпечити оптимальну оптимізацію. Без такої збалансованості можуть виникнути дефіцитний або надлишковий ГП, який має негативний вплив на підприємство.

Оптимізація грошових потоків на основі застосування зазначених заходів сприяє покращенню фінансової стійкості, рентабельності та конкурентоспроможності підприємства, а також забезпечує його стабільний розвиток.

Використовуючи ці стратегії, підприємство може покращити своє управління грошовими потоками, покращити ліквідність, забезпечити стабільність фінансового стану і збільшити його конкурентоспроможність.

3.2 Вплив стратегії цифровізації на управління грошовими потоками на підприємстві

ERP має на меті автоматизацію бізнес-процесів та обліку, які пов'язані з управлінням ресурсами компанії. До того ж в ERP є функції відстеження поточного стану бізнесу, аналізу та складання прогнозів щодо подальшої діяльності та розвитку.

За даними Шмигеля (2020), впровадження цифрового управлінського обліку дозволяє компанії краще контролювати та оптимізувати ГП. Це досягається за допомогою автоматичних процесів обліку та фінансового аналізу, які забезпечують ефективність і точність фінансових операцій. Це дозволяє менеджерам миттєво оцінювати стан ГП, прогнозувати їх розвиток і вживати відповідних заходів.

Крім того, цифровий управлінський облік сприяє автоматизації рутинних процесів обробки ГП, що дозволяє зменшити ризики помилок та зловживань, а також збільшити продуктивність працівників. Наприклад, автоматичне збирання та обробка даних про операції з рахунками та

платежами може зменшити витрати на ручне введення даних, а також полегшити процес звірки і контролю (Шмигель 2020).

ERP системи є незамінними інструментами для управління всіма аспектами підприємства. LiveBusiness (2023) розкриває топ-10 ERP систем для України, які мають численні переваги та можливості використання.

1. *Інтеграція процесів*: ERP системи забезпечують інтеграцію різних функцій і департаментів підприємства, таких як фінанси, логістика, продажі, виробництво, кадри та інше. Це дозволяє вирішувати завдання максимально ефективно та спрощує взаємодію між різними підрозділами.

2. *Автоматизація рутинних процесів*: ERP системи дозволяють автоматизувати багато рутинних задач, таких як облік фінансів, контроль запасів, опрацювання замовлень клієнтів та інші. Це зменшує часові та людські витрати на виконання цих завдань і дозволяє спрямувати зусилля на стратегічну роботу.

3. *Покращений контроль за фінансами*: ERP системи надають можливість детального контролю за фінансовими процесами підприємства, включаючи облік, аналітику та звіти. Це допомагає керівникам приймати обґрунтовані рішення та забезпечує фінансову стабільність.

4. *Оптимізація логістичних процесів*: ERP системи дозволяють контролювати запаси, виробництво та поставки, що сприяє підвищенню ефективності логістичних процесів. Це допомагає зменшити втрати та затрати на зберігання, підтримує стабільну поставку товарів та задоволення клієнтів.

5. *Покращена аналітика*: ERP системи надають велику кількість даних для аналізу та прийняття рішень. Їх можна використовувати для оцінки ефективності підприємства, виявлення орієнтаційних точок та прогнозування майбутніх трендів.

6. *Збільшення продуктивності та ефективності*: Всі переваги ERP систем в цілому призводять до збільшення продуктивності та ефективності підприємства. Забезпечуючи інтеграцію, автоматизацію та оптимізацію процесів, ERP системи дозволяють вирішувати завдання швидше та

ефективніше.

Впровадження цифрового управлінського обліку на підприємстві, яке є однією з основних стратегій цифровізації, дозволяє покращити процеси збору, обробки та аналізу фінансової інформації. Завдяки цьому можна ефективніше контролювати ГП, швидше виявляти ризики та здійснювати прийняття рішень на основі актуальних даних.

Використання ERP систем на підприємстві також є одним зі стратегічних кроків у цифровізації. Вони дозволяють автоматизувати інтегровану систему управління ресурсами, включаючи управління ГП. Це полегшує процеси фінансового обліку, підвищує точність і швидкість обробки фінансової інформації та забезпечує більш масштабовану аналітику щодо ГП.

Цифрова трансформація також забезпечує покращення зв'язку між підприємствами та їх клієнтами. Впровадження електронних систем та онлайн-сервісів сприяє забезпеченню швидкого та безпечного здійснення фінансових операцій, що полегшує процеси управління ГП.

Отже, стратегія цифровізації, включаючи використання цифрового управлінського обліку та ERP-систем, може позитивно впливати на управління ГП, забезпечуючи більш точну, ефективну та автоматизовану обробку фінансових операцій.

Використання ERP систем на сучасному підприємстві є необхідністю майже для будь-якої галузі. Вони роблять роботу більш організованою, ефективною та піддаються контролю. Завдяки своїм можливостям, ERP системи сприяють розвитку підприємства, забезпечують конкурентоспроможність та успішність на ринку.

ВИСНОВКИ

Ретельне планування та прогнозування грошових потоків дозволяє підприємству зменшити ризики недостатнього фінансування та забезпечити стабільність своєї діяльності.

Моніторинг та аналіз грошових потоків дозволяють компанії приймати усвідомлені рішення щодо розподілу та використання грошових ресурсів.

Управління грошовими потоками повинно бути комплексним процесом, який включає оптимізацію грошових запасів, керування кредитами та погашення заборгованостей.

Використання інформаційних технологій в управлінні грошовими потоками може сприяти автоматизації процесів, покращенню точності даних та зниженню ризиків помилок.

Ефективне управління грошовими потоками може забезпечити підприємству конкурентні переваги, зокрема, зниження залежності від зовнішнього фінансування та збільшення можливостей для інвестицій та розвитку.

Політика управління грошовими потоками повинна бути спрямована на досягнення таких цілей:

- підвищення гнучкості компанії в фінансовому і виробничому аспекті, а також удосконалення оперативного управління шляхом забезпечення балансу між надходженнями і витратами грошових коштів;

- збільшення обсягів продажу та оптимізація витрат шляхом використання більш широких можливостей маневрування ресурсами компанії;

- створення надійної бази для оцінки ефективності роботи кожного підрозділу компанії.

У роботі був проведений аналіз фінансового стану КП «Інформцентр «РЕГІОН»», який виявив достатній рівень платоспроможності компанії. Шляхом аналізу основних показників рентабельності діяльності було встановлено загальне зниження як рентабельності виробничої діяльності, так

і рентабельності використання власних активів. Надходження та використання грошових коштів підприємства відбувається, в основному, рівномірно.

Метою та змістом управління фінансовою сферою або потоками грошових ресурсів компанії є оптимізація фінансових потоків і структури капіталу. Потоки платежів мають бути узгоджені між собою таким чином, щоб забезпечити ліквідність і уникнути надлишкової (нерентабельної) ліквідності. Тільки за таких умов процес господарювання може відбуватися без суттєвих ризиків для фінансовій стабільності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Foss, N. J., & Saebi, T. (2017). Fifteen years of research on business model innovation: How far have we come, and where should we go? *Journal of Management*, 43(1), 200–227. <https://doi.org/10.1177/0149206316675927>
2. Kovtun, T., & Smrkovska, V. (2020). Development of a cash flow model for the eco-logistics system project. *Technology Audit and Production Reserves*, 6(2), 26–33.
3. LiveBusiness. (2023, 12 грудня). *Топ 10 ERP систем для України*. <https://www.livebusiness.com.ua/ua/tools/erp/>
4. What is enterprise resources planning (ERP). *IGI Global*. <https://www.igi-global.com/dictionary/enterprise-resources-planning-erp/9994>
5. Вербова, М. В. (2019). *Фінансова стратегія підприємства: методологія формування та реалізації: навч. посіб.* Наукова думка.
6. Вінокуров, Я. О. (2019). Визначення ліквідності фінансового ринку та її критеріїв. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: економічні науки*, 1, 58–65. http://nbuv.gov.ua/u/jrn/vchue_2019_1_10
7. Голик, І. С., & Добрик, Л. О. (2022). Удосконалення системи управління грошовими потоками страхової компанії. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан*, 370–371.
8. Гут, Л. В. (2020). Грошові потоки в системі управління підприємства: теоретико-практичний аспект. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного університету. Економічні науки, I-II (77-78)*, 259–269.
9. Драчук, Я. І. (2017). Ефективність управління грошовими потоками підприємства. *Ефективна економіка*, 2. http://nbuv.gov.ua/u/jrn/efek_2017_2_48
10. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» (1999, 16 липня). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
11. Заяць, О. Є., & Максименко, Д. В. (2021). Оптимізація грошових потоків на підприємстві. Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах

- поглиблення євроінтеграційних процесів: *Збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 417–419.
12. Коваль, А. О. (2020). Шляхи оптимізації грошових потоків на підприємстві. *Укладачі: Я. С., Янишин, О.В., Бінерт*, 134–135.
 13. Колісник, О. П., & Замогильна, А. В. (2018). Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern Economics*, 10, 60–65. http://nbuv.gov.ua/ujrn/modecon_2018_10_12
 14. Косарева, І.П., & Хохлов М.П. (2019). Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. *Економіка та управління підприємствами*, 19, 101–107. http://www.marketinfr.od.ua/journals/2019/19_2019_ukr/20.pdf
 15. Кошельок, Г., & Грінченко, Р. (2020). Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*, 2(63), 231–242. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02
 16. Крилова, О. В. (2019). Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. *Економіка і держава*, 7, 30–33.
 17. Литвин, І. С., & Іващенко, А. І. (2017). Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками. *Інвестиції: практика та досвід*, (2), 51–56.
 18. Майборода, О. Є., Майборода, О. В., & Реплюк, О. В. (2017). Напрями управління грошовими потоками підприємства. *Економіка і суспільство*, (10), 305–309.
 19. Малей, Д. В. (2021). Особливості управління грошовими потоками підприємства в умовах кризи. У *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти* (с.148–149). НМетАУ.
 20. Мордовцев, О., & Хребтов, М. (2020). Методичний підхід до управління грошовими потоками промислового підприємства. *Вісник національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*, 2, 3–8.
 21. Нагайчук, В. В. (2014). Управління грошовими потоками підприємства.

- Вісник соціально-економічних досліджень*, 1, 245–249.
http://nbuv.gov.ua/ujrn/vsed_2014_1_39
22. Осадча, О. О., & Савіна, Н.Б. (2020). Методичні аспекти аналізу грошових потоків підприємства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*, 4, 219–226.
http://nbuv.gov.ua/ujrn/vnuvgrp_ekon_2020_4_23
23. Панасюк, О. В., & Мазанович, І. С. (2020). Удосконалення аналізу грошових потоків підприємства та їх оптимізація в процесі управління. *Приазовський економічний вісник*, 6(23), 128–133.
<https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-6-22>
24. Пелехатий, А. О., & Долбнева, Д. В. (2017). Напрями удосконалення управління грошовими потоками суб'єктів господарювання. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*, 3, 107–109.
http://nbuv.gov.ua/ujrn/sepspu_2017_3_24
25. Петренко В. С., & Кузнецова, Д. С. (2016). Теоретичні та методологічні аспекти грошових потоків на підприємстві. *Молодий вчений*, 5, 123–126.
http://nbuv.gov.ua/ujrn/molv_2016_5_34
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Міністерства України від 31.03.1999 р. №87 зі змінами №382 (2010, 10 червня). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0398-99>
27. Роганова, Г. О. (2020). Фактори впливу на вільний грошовий потік підприємства: кореляційно-регресійний аналіз. *Економіка та управління АПК*, 1, 68–75.
28. Халатур, С. М., Кравченко, С. М., Якубенко, Ю. Л., & Максютенко, О. Е. (2021). Методичні аспекти аналізу ефективності управління грошовими потоками підприємств в умовах ризиків та невизначеності. *Інвестиції: практика та досвід*, 17-23. http://nbuv.gov.ua/ujrn/ipd_2021_21_5
29. Швець, Ю. О. (2018). Управління грошовими потоками від операційної діяльності промислових підприємств: чинники впливу та напрями

вдосконалення. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*, 4(47), 126–131.

30. Шмигель, О. (2020). Цифровий управлінський облік на підприємстві. *Економічний дискурс*, 1(2), 174–182. <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-2-18>

ДОДАТОК А

Трактування поняття «грошовий потік»

Додаток А.1 – Аналіз тлумачень поняття «грошовий потік»

Автори	Зміст поняття
Дж. К. ван. Хорн	«Поняття грошових коштів та грошових потоків можна трактувати по-різному в залежності від завдань аналізу. Грошові кошти і грошові потоки розглядають як готівку або робочий оборотний капітал, тобто у вузькому або широкому тлумаченні цього поняття»
Б. Коласс	«Під загальним грошовим потоком варто розуміти надлишок коштів, що утвориться на підприємстві в результаті всіх операцій, пов'язаних і не пов'язаних і не пов'язаних з господарською діяльністю. Таким чином, він складається з господарського залишку коштів (грошовий потік від господарської діяльності) і грошового потоку, не пов'язаного з господарською діяльністю»
О. В. Васюренко	«Фінансовий потік – це цілеспрямований рух, зміна (обсягів, форм і видів) фінансових ресурсів певного суб'єкта господарювання, що відбувається спільно з відповідними йому грошовими потоками»
Є. Брігхем.	«Фактичні чисті готівкові кошти, які надходять у фірму (чи витрачаються нею) протягом деякого визначеного періоду»
Е. Нікхбахт, А. Гроппеллі	«Міра ліквідності компанії, що складається з «чистого доходу і безготівкових витрат таких, як амортизаційні відрахування»
А. М. Поддєрьогін	«Грошовий потік – це сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями). Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження в розпорядження суб'єкта господарювання грошових ресурсів та їх використання»
І. А. Бланк	«Грошовий потік підприємства є сукупністю розподілених по окремих інтервалах цього періоду часу надходжень і виплат грошових коштів, що генерується його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з чинниками часу, ризику і ліквідності»